SVENSKA
FONDHANDLARE
FÖRENINGEN

AKTUELLT I OMVÄRLDEN 3/2012

15 MARS 2012

Utges av Svenska Fondhandlareföreningens Service AB

Ansvarig utgivare: Kerstin Hermansson

Innehåll

FÖRSLAG TILL FÖRORDNING OM AVVECKLING AV VÄRDEPAPPERSAFFÄRER OCH OM VÄRDEPAPPERSCENTRALER s.1

AVVECKLING AV VÄRDEPAPPERSAFFÄRER SAMT OM VÄRDEPAPPERSCENTRALER

Kommissionen har lagt ett förslag till förordning i syfte att dels förbättra säkerheten vid avveckling av transaktioner i finansiella instrument, dels skapa ett enhetligt regelverk inom unionen för de institutioner som svarar för värdepappersavvecklingen, de så kallade värdepapperscentralerna, Central Securities Depositaries, CSD (i Sverige Euroclear Sweden, tidigare VPC). Förslaget har särskild betydelse när det gäller att förenkla och underlätta transaktioner över gränserna.

För att förbättra säkerheten i avvecklingen föreslår kommissionen bland annat följande.

Avvecklingsperioden, dvs. tidpunkten från affärsavslut till leverans ska för börser och andra reglerade handelsplatser harmoniseras och fastställas till högst två dagar efter avslutsdagen (T+2). Idag gäller en period om tre dagar i flera länder. Genom att korta och harmonisera avvecklingsperioden uppnås flera fördelar. Bland annat minskar motpartsrisken samtidigt som investerarnas kostnader kan minska genom att betalning och leverans sker inom samma tidsperiod.

Dematerialisering, dvs. att gå från pappersbaserade finansiella instrument till elektroniskt registrerade instrument är en av förutsättningarna för att korta avvecklingsperioden. Kommissionen föreslår därför att alla finansiella instrument skall föras i ett elektroniskt register och om de handlas på en reglerad marknad skall de vara registrerade hos en värdepapperscentral. Kommissionen föreslår en övergångsperiod fram till 1 januari 2020 innan alla finansiella instrument måste vara elektroniskt registrerade. Säljs ett instrument dessförinnan över en reglerad marknad ska det dock registreras hos en värdepapperscentral. Genom dematerialiseringen ökar säkerheten i systemet samtidigt som kostnaderna minskar genom avveckling av det hanteringsmässigt dyrare pappersbaserade systemet.

För att motverka **att avveckling uteblir** ska en värdepapperscentral ha övervakningssystem som gör det möjligt att identifiera sådana transaktioner där risken för försenad eller utebliven avveckling är sannolika. Vidare ska en värdepapperscentral ha system som underlättar avveckling av avslut där motparten inte kan leverera de finansiella instrumenten i rätt tid. Sådana system skall, förutom ett ”buy-in” förfarande också innefatta en sanktionsavgift som är tillräckligt hög för att vara avskräckande. Värdepapperscentraler, clearingorganisationer, MTfer och OTFer skall ha regelverk som möjliggöra avstängning av deltagare som systematiskt misslyckas med att leverera finansiella instrument eller betala enligt gjorda avslut. Vid transaktioner som clearas genom en central motpart (CCP) innan avveckling sker i ett avvecklingssystem åligger det CCPn att svara för ”buy-in” förfarandet och eventuella sanktionsavgifter.

En värdepapperscentral ska ha **auktorisation och stå under tillsyn**. Härigenom ställs krav på ledningen för en värdepapperscentral. Vidare föreskivs att det skall finnas en användarkommitté bestående av emittenter och deltagare. Genom auktorisationen garanteras också att värdepapperscentralen har transparenta och icke diskriminerande regler för tillträde. Vidare uppställs regler i syfte att skydda deltagarnas tillgångar, bland annat genom segregering av konton. Vidare föreskivs regler som syftar till att minska riskerna i verksamheten liksom regler om eget kapital.

En **värdepapperscentral definieras** som ett företag som bedriver ett avvecklingssystem för värdepapper samt minst ytterligare en huvudverksamhet (ursprunglig registrering av finansiella instrument eller löpande hantering av värdepapperskonton). Därutöver får en värdepapperscentral bedriva vissa sidoverksamheter som främst är relaterade till huvudverksamheten. En värdepapperscentral får inte tillhandahålla sidoverksamhet som kan betecknas som bankverksamhet, såsom t.ex. inlåning eller kreditgivning. Sådan verksamhet skall bedrivas i ett särskilt bolag vars verksamhet ska begränsas till vad som kan anses vara bankliknande sidoverksamhet. För värdepapperscentraler som redan idag tillhandahåller viss bankverksamhet kan tillsynsmyndigheten för den värdepapperscentralen under vissa förutsättningar hos kommissionen begära ett undantag från förbudet.

En auktoriserad värdepapperscentral har rätt att tillhandahålla sina tjänster inom hela EU utan ytterligare tillstånd.

För att öppna upp den **inre marknaden** för värdepapperscentraler och öka konkurrensen föreslår kommissionen

▪ att emittenter skall ha möjlighet att registrera finansiella instrument som de emitterat hos valfri värdepapperscentral inom EU,

▪ att en värdepapperscentral skall ha rätt att bli deltagare i annan värdepapperscentrals avvecklingssystem baserat på icke diskriminerande och riskbaserade kriterier

▪ en möjlighet till koppling mellan värdepapperscentraler och annan infrastruktur såsom handelsplatser och clearingorganisationer; en värdepapperscentral ska ha rätt att få tillgång till transaktionsflödet från sådana infrastrukturer samtidigt som värdepapperscentralen har skyldighet att ge dem tillträde till avvecklingssystemet på ett icke diskriminerade sätt.

Slutligen innehåller förordningen minimiregler avseende sanktioner för den som bryter mot bestämmelserna.

Förslaget har översänts till Europaparlamentet och rådet för förhandling och antagande.

Länk, Kommissionens förslag